

Fes: l'esperit del lloc

S'ha presentat a Barcelona el 13è Festival de Músiques sacres de Fes –l'agermanat amb el de Girona–, que enguany es dona a conèixer amb el lema *Hàlit del temps, esperit dels llocs*. En el programa, l'organització invita els catalans a visitar la ciutat servint-se del pensament d'un vell poeta, Jalaleddine Rumi: «Siguis qui siguis, vine, / perquè aquesta no és pas la porta de la desesperança...» No sé si Aurora Bertrana sabia aquests versos quan als anys trenta, potser passant pel Bab Boujloud (la porta que té el blau de l'acolliment i el verd de l'esperança) va adonar-se que «a cap lloc com a Fes, mai tan intensament i tan palpablement no he sentit la meua impotència enfront de la impenetrable societat musulma-

na». Es referia als *fassi*, l'«aristocràcia dels moros», com els anomena en el seu llibre de viatges. Però el cert és que aquesta impenetrabilitat és el càlid misteri, no solament de Fes sinó de qualsevol altra població marroquina. És el fibló que t'excita la curiositat intel·lectual i la invitació al somni. És l'alenada que un esperit del lloc t'envia directament a les retines, perquè aquestes parlin al teu cervell sobre els colors; que t'arriba a les orelles perquè li parlin de sons i de paraules cadencioses; que se t'esmoreeix als capcirons dels dits perquè la teua pell li parli de pells...

Fa dies que del Marroc només ens arriben bafarades de mort i d'odi. A veure si aquest juny l'hàlit de Fes ens retorna l'esperança...